

Elektromagnetyzm

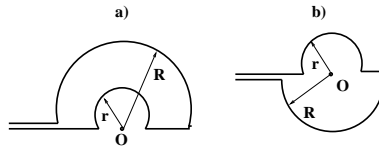
Siła Lorentza i ruch ładunku

1. Elektron został przyspieszony napięciem 10^3 V, a następnie wleciał w jednorodne pole magnetyczne o indukcji $5 \cdot 10^{-3}$ T skierowanej prostopadle do jego prędkości. Oblicz promień okręgu, po którym porusza się elektron w tym polu.
2. Elektron o energii kinetycznej E_k wbiega w obszar pola płaskiego kondensatora próżniowego, równoległe do okładek. Natężenie pola wynosi E . Pod jakim kątem do początkowego kierunku ruchu wybiegnie elektron z kondensatora, jeżeli długość okładek w kierunku ruchu elektronu wynosi l ?
3. Elektron o masie m_e i ładunku e poruszający się wzdłuż osi z wpada w przestrzeń, gdzie działają na niego dwa wzajemnie prostopadłe pola magnetyczne o indukcjach $\vec{B}_1 = B_1 \hat{x}$ i $\vec{B}_2 = B_2 \hat{y}$. Początkowa prędkość elektronu wynosi $\vec{v} = v_0 \hat{z}$. Znajdź tor ruchu elektronu.
4. Obliczyć skok linii śrubowej, po której porusza się proton, wlatujący w stałe i jednorodne pole magnetyczne o indukcji $\vec{B}$ z prędkością $\vec{v}$ skierowaną pod kątem α do linii pola.
5. Przewodnik, przez który płynie prąd 5 A umieszczony w polu magnetycznym 10 T. Kąt między kierunkiem prądu i polem wynosi 60° . Znaleźć długość przewodnika, jeżeli wiadomo, że pole działa na niego siłą 20 N.
6. Jaką siłą przyciągana jest ramka kwadratowa o boku a do nieskończenie długiego przewodnika, jeżeli w ramce płynie prąd o natężeniu I_1 , a w przewodniku prąd o natężeniu I_2 ? Ramka leży w płaszczyźnie przewodnika w odległości b od niego.
7. Pręt o długości l i masie m położono na dwóch szynach nachylonych pod kątem θ do poziomu. Szyny znajdują się w jednorodnym polu magnetycznym $\vec{B}$ skierowanym pionowo w dół i są zasilane na końcu źródłem stałego prądu o natężeniu I . Jakie musi być pole B , aby pręt nie ślizgał się po szynach?
8. Przewodnik prostoliniowy o długości 40 cm i ciężarze 0.049 N zawieszono poziomo na dwóch lekkich niciach w jednorodnym polu magnetycznym, którego wektor natężenia ma kierunek poziomy i jest prostopadły do przewodnika. O jakim natężeniu należy przepuścić prąd przez przewodnik, aby jedna z nici się rozerwała. Natężenie pola wynosi $9 \cdot 10^4$ A/m. Każda z nici rozrywa się przy obciążeniu większym niż 0.05 N.
9. O jaki kąt wychyli się pręt o masie 100 g i długości 20 cm zawieszony poziomo na dwóch nieważkich równoległych i jednakowej długości drutach? Pręt umieszczony jest w pionowym polu o indukcji 0.2 T i płynie przez niego prąd 5 A.
10. W dwóch długich równoległych przewodach płyną prądy. W pierwszym przewodzie natężenie jest dwukrotnie większe niż w drugim, odległość między przewodami wynosi a . Obliczyć odległość x od pierwszego przewodu, w której indukcja pola magnetycznego jest równa zero.
11. Jaką pracę wykonuje jednorodne pole magnetyczne o indukcji 1.5 T przy przesunięciu przewodnika o długości 20 cm o odcinek 25 cm? Kierunek przesunięcia przewodnika jest prostopadły do kierunku pola i kierunku prądu. Przewodnik, w którym płynie prąd 10 A tworzy kąt 30° z kierunkiem pola magnetycznego.
12. Obliczyć pracę, jaką musimy wykonać obracając o 180° ramkę prostokątną o bokach a i b , znajdującą się w jednorodnym polu magnetycznym o indukcji B , jeżeli w czasie obracania płynie w niej prąd o natężeniu I . Pole w chwili początkowej jest prostopadłe do płaszczyzny ramki.

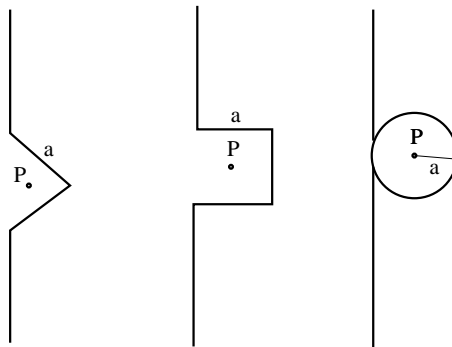
13. Trzy równoległe przewody tworzą piorunochron. Przyjmij, że w czasie uderzenia pioruna przez każdy przewód płynie prąd o natężeniu 5000 A. Wyznacz wartość i kierunek siły wypadkowej działającej na każdy z przewodów ze strony dwóch pozostałych, jeżeli są one oddalone od siebie o 5 mm i mają długość 4 m.

Prawo Ampera i Biota Savarte'a

1. Oblicz wartość indukcji magnetycznej w środku pętli o promieniu 10 cm, wykonanej na długim przewodniku prostoliniowym, w którym płynie prąd o natężeniu 5 A.
2. Przez wierzchołki trójkąta równobocznego o boku $a=10$ cm przechodzą trzy cienkie nieskończenie długie przewody prostopadle do płaszczyzny trójkąta. Znajdź natężenie pola magnetycznego na osi równoległej do przewodników i przechodzącej przez środek trójkąta. Natężenia prądów wynoszą $I=5$ A
3. Przez obwód o całkowitej długości L płynie prąd o natężeniu I . Oblicz indukcję pola magnetycznego w środku obwodu, gdy ma on kształt: a) kwadratu, b) trójkąta równobocznego, c) okręgu.
4. Znaleźć indukcję pola magnetycznego wewnątrz i na zewnątrz nieskończenie długiego przewodnika o promieniu R , w którym płynie prąd o natężeniu I , jako funkcję odległości r od środka przewodnika.
5. Przewód, przez który płynie prąd o natężeniu I , został zgięty w dwa półkola o promieniach R i r w płaszczyznach wzajemnie prostopadłych. Znaleźć indukcję magnetyczną w środku półkoli.
6. W płaszczyźnie poziomej leży przewód wygięty w dwa półkola o promieniach r i R jak na rysunkach a) i b). Wyznaczyć indukcję magnetyczną w punkcie O (wartość i kierunek), jeżeli w przewodzie płynie prąd o natężeniu I .

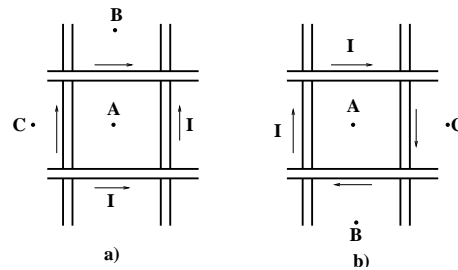

7. Wyznaczyć wartość natężenia pola magnetycznego w punkcie P , jeżeli nieskończenie długi przewód jest wygięty jak na rysunku, a przez niego prąd o natężeniu I .

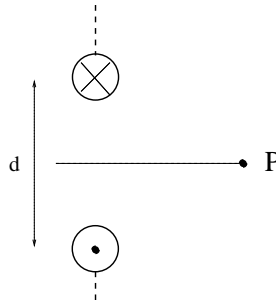

8. Przez nieskończoną płytę umieszczoną w płaszczyźnie XOY płynie prąd o stałej gęstości liniowej J ($J = dI/dx$) w kierunku osi OY . Znaleźć indukcję pola magnetycznego (wartość i kierunek), które powstaje na skutek przepływu prądu.
9. Oblicz wartość indukcji magnetycznej w dowolnym punkcie znajdującym się na linii łączącej dwa długie, równoległe przewody z prądem, oddalone od siebie o 10 cm. W przewodnikach płynie prąd o natężeniu 10 A. Rozważ przypadki zgodnego i przeciwnego kierunku płynięcia prądów w przewodnikach.

10. Wyznaczyć indukcję magnetyczną (wartość oraz kierunek) w punktach A (środek kwadratu o boku a) oraz B i C (punkty odległe od przewodników o $a/2$, utworzonego przez cztery nieskończenie długie, prostoliniowe i równoległe przewodniki, w których płyną prądy o natężeniu I , jak na rysunku.

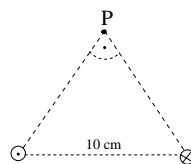
11. Wyznaczyć natężenie pola magnetycznego wytwarzanego przez prąd o natężeniu I płynący przez nieskończenie długi kabel koncentryczny o promieniu R_1 wewnętrznego przewodu i promieniach R_2 i R_3 zewnętrznej powłoki.
12. Znajdź natężenie pola magnetycznego w środku solenoidu i strumień magnetyczny przenikający jego zwoje. Przez zwoje płynie prąd o natężeniu 2 A , długość solenoidu wynosi 20 cm , średnica 2 cm . Solenoid posiada 400 zwojów.
13. Z jednorodnego drutu uformowano kwadratową ramkę. Znaleźć natężenie pola magnetycznego w geometrycznym środku kwadratu w przypadku, gdy źródło prądu jest dołączone do: a) przeciwległych wierzchołków kwadratu, b) sąsiednich wierzchołków kwadratu.
14. Dwa długie, proste druty znajdujące się w odległości $d=10\text{ cm}$ od siebie przewodzą prądy $i=10\text{ A}$. Rysunek pokazuje przekrój poprzeczny układu. Punkt P leży na symetralnej odcinka d . Znaleźć wartość i kierunek pola magnetycznego w P , gdy: a) prądy płyną w tym samym kierunku, b) w przeciwnych kierunkach.

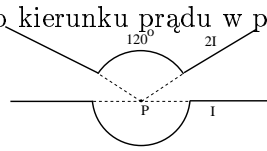
15. Bardzo długi drut zgięto jak na rys. i przepuszczono przez niego prąd o natężeniu 10 A . Wyznacz wartość i kierunek wektor B w punktach a oraz b . Punkty te leżą w połowie odległości prostych odcinków drutów. Przyjmij $R=5\text{ mm}$, a odległość między punktami a i b za znacznie większą niż R (tzn. proste odcinki są nieskończone).

16. Dwa długie prostoliniowe przewody są do siebie równoległe, a ich odległość wynosi 10 cm . W każdym przewodzie płynie prąd o natężeniu 10 A . Rysunek pokazuje przekrój poprzeczny układu. Wyznacz wartość i kierunek indukcji magnetycznej pola w punkcie P leżącym na symetralnej odcinka łączącego przewody. Rozpatrz przypadki zgodnego i przeciwnego kierunku prądu w przewodach.

17. Na rysunku przedstawiono dwa przewody z prądem zawierające w środkowej części łuki okręgów o wspólnym środku P . Wyznacz indukcję magnetyczną w punkcie P , wiedząc, że $I=0.5$ A w przypadku zgodnego i przeciwnego kierunku prądu w przewodach.

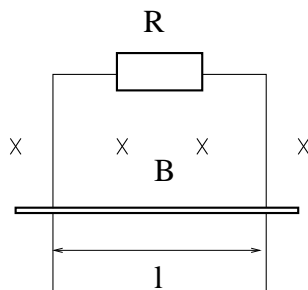

18. Obliczyć siłę oddziaływania pomiędzy dwiema jednakowymi ramkami kwadratowymi, leżącymi w płaszczyznach równoległych w odległości $h=2$ cm od siebie. Boki kwadratów mają długość $a=11$ cm, prądy w ramkach są jednakowe $I=10$ A.

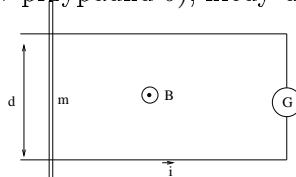
Prawo Faradaya

1. W długim solenoidzie zawierającym 200 zwojów/cm o średnicy 3 cm płynie prąd o natężeniu 1.5 A. Wewnątrz umieszczamy ściśle nawiniętą cewkę o 100 zwojach i średnicy 2 cm. Cewka jest tak ustawiona, że linie indukcji $\mathbf{B}$ w środku solenoidu są równoległe do jej osi. Prąd płynący w zwojnicy w ciągu 0.05 s najpierw w sposób jednostajny spada do zera, a następnie płynie w przeciwnym kierunku i osiąga natężenie 1.5 A. Jaka duża SEM indukuje się w cewce w czasie zmian prądu?
2. Długi solenoid ma promień 25 mm i 100 zwojów na centymetr długości. Na ten solenoid nałożono pojedynczy zwój przewodu o promieniu 5 cm tak, że osie zwoju i solenoidu pokrywają się. W czasie 10 ms natężenie prądu w solenoidzie zmniejszono ze stałą szybkością z 1 A do 0.5 A. Wyznacz SEM indukcji zwoju.
3. Ramka o polu powierzchni 400 cm² obraca się w jednorodnym polu magnetycznym o indukcji 10^{-2} T z częstotliwością 50 Hz. Oblicz maksymalną SEM indukowaną w tej ramce.
4. Pręt miedziany o długości L wiruje w płaszczyźnie prostopadłej do $\mathbf{B}$ z prędkością kątową ω . Wyznaczyć SEM pojawiającą się między końcami pręta.
5. Mały obwód o powierzchni A znajduje się wewnątrz długiego solenoidu o n zwojach na jednostkę długości, przez który płynie prąd $i = i_0 \sin \omega t$. Oś obwodu ma ten sam kierunek, co oś solenoidu. Znaleźć SEM w obwodzie.
6. Ramka prostokątna o bokach a i b porusza się jednostajnie z prędkością v w kierunku prostopadłym do nieskończonego długiego przewodnika leżącego w płaszczyźnie ramki równoległe do boku a . W przewodniku płynie prąd o natężeniu I . Wskazać kierunek prądu indukowanego w ramce oraz wyznaczyć jego zależność od odległości ramki od przewodnika. Oporność ramki wynosi R .
7. Prosty przewód o długości 40 cm porusza się w jednorodnym polu magnetycznym z szybkością 5 m/s prostopadle do linii indukcji. SEM indukcji między końcami przewodnika równa się 0.6 V. Znaleźć indukcję pola magnetycznego.
8. Po dwóch równoległych, poziomych szynach, oddalonych od siebie o 1 m i połączonych oporem 100 Ω , ślizga się z prędkością 10 m/s metalowa poprzeczka. Oblicz natężenie prądu płynącego w układzie, jeżeli jest on umieszczony w polu magnetycznym o indukcji 10^{-3} T
9. W jednorodnym polu magnetycznym znajduje się płaski zwój o powierzchni 10 cm², umieszczony prostopadle do linii sił. O jakim natężeniu prąd przepłynie przez zwój, jeżeli pole zmniejsza się ze stałą prędkością 10^{-8} T na sekundę? Opór zwoju wynosi 1 Ω .
10. W jednorodnym polu magnetycznym o indukcji $8 \cdot 10^{-2}$ znajduje się płaski zwój o powierzchni 10^{-3} m². Zwój umieszczamy prostopadle do linii sił. Opór zwoju wynosi 1 Ω . Jaki ładunek przepłynie przez zwój, jeżeli pole zaniknie ze stałą szybkością?
11. Zamknięty obwód kołowy o promieniu 10 cm znajduje się w jednorodnym polu magnetycznym w płaszczyźnie prostopadłej do linii sił pola. Obliczyć natężenia pola w obwodzie, jeżeli pole magnetyczne zmienia się według funkcji $B = k t$, gdzie $k = 0.2 \cdot 10^3$ T/s.

12. Kołową ramkę przewodzącą o promieniu 12 cm umieszczono w polu magnetycznym, którego wektor indukcji tworzy kąt 30° z normalną do powierzchni ramki. Wartość indukcji magnetycznej wzrasta ze stałą szybkością od 30 mT do 60 mT w czasie 15 ms. Przyjmij, że opór ramki wynosi 5Ω i oblicz natężenie prądu indukowanego w ramce, gdy indukcja magnetyczna wynosi 50 mT.
13. W stałym polu magnetycznym o natężeniu $4 \cdot 10^4$ A/m umieszczono płaski sztywny obwód o powierzchni 15 cm^2 . Kierunek pola jest prostopadły do płaszczyzny obwodu. Opór elektryczny obwodu wynosi 3Ω . Podczas zanikania pola magnetycznego w obwodzie płynie prąd $5 \cdot 10^{-6}$ A. Oblicz czas zanikania pola magnetycznego.
14. Przewodnik o długości 15 cm znajduje się w polu magnetycznym o indukcji 2 T. Końce przewodnika zamknięte są sprężystym przewodem znajdującym się na zewnątrz pola. Opór całego obwodu wynosi 0.5Ω . Jaka moc musimy zużyć, aby poruszyć przewodnik prostopadłe do linii pola z prędkością 10 m/s?
15. Przez cewkę o promieniu 2 cm, składającą się z 500 zwojów, przepływa stały prąd o natężeniu 5 A. Znajdź indukcyjność cewki, jeżeli w jej środku powstaje pole magnetyczne o natężeniu 10^4 A/m.
16. Natężenie prądu płynącego w zwojnicy zwiększyło się o 10 A w ciągu 0.2 s. Oblicz indukcyjność zwojnicy jeżeli wzbudzona siła elektromotoryczna indukcji ma wartość 5 V.
17. Dwie pionowe, bardzo długie szyny znajdujące się w odległości l , połączone są na końcu oporem R . Szyny umieszczone są w jednorodnym polu magnetycznym o indukcji B , prostopadłym do płaszczyzny szyn. Po szynach zsuwa się bez tarcia pręt o masie m . Opisz ruch pręta, pomijając opór elektryczny szyn. Wykorzystaj stwierdzenia:
  - a) pręt porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym z $a=g$,
  - b) pręt porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym z $a > g$,
  - c) najpierw pręt porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym, a potem jednostajnym,
  - d) najpierw pręt porusza się ruchem niejednostajnie przyspieszonym, a potem jednostajnym,

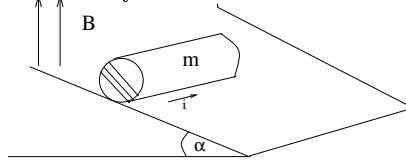

18. Drut metalowy o masie m ślizga się bez tarcia po dwóch szynach położonych w odległości d od siebie (rys). Całość umieszczona jest w pionowym jednorodnym polu o indukcji B .
  - a) Prąd stały o natężeniu i płynie z generatora G . Znaleźć prędkość (wartość i kierunek) jako funkcję czasu, przyjmując, że w chwili początkowej drut jest w spoczynku.
  - b) Zamiast generatora włączamy baterię o stałej sile elektromotorycznej ϵ . Prędkość drutu osiąga pewną stałą wartość graniczną. Jaka?
  - c) Jaki prąd będzie przepływał w przypadku b), kiedy drut osiągnie prędkość graniczną?

19. Na dwóch równoległych poziomych szynach położono pręt o oporze R , długości l i masie m . Szyny połączone są ze źródłem napięcia U i znajdują się na całej długości w jednorodnym polu magnetycznym o indukcji B , prostopadłym do płaszczyzny szyn. Współczynnik tarcia pręta o szyny wynosi μ . Jaka maksymalna prędkość osiągnie pręt?

20. Na dwóch równoległych poziomych szynach oddległych od siebie o 30 cm, położono pręt o znikomym oporze. Szyny połączone są oporem $R=5\ \Omega$. Układ jest w polu magnetycznym prostopadłym do płaszczyzny szyn. W początkowej chwili $t = 0$ wartość indukcji wynosi 200 mT, a następnie rośnie ze stałą szybkością 50 mT/s. W chwili $t = 0$ pręt zaczyna poruszać się. Wyznacz natężenie prądu płynącego w obwodzie i jego kierunek w chwili $t=1$ s.
21. Pręt o długości l i masie m położono na dwóch równoległych szynach nachylonych pod kątem $\alpha=30^\circ$ do poziomu. Szyny znajdują się w polu magnetycznym B o liniach prostopadłych do poziomu. Obliczyć maksymalną prędkość, jaką może uzyskać pręt, gdy szyny nie są połączone oraz, gdy szyny są zwarte na końcu oporem R . Przyjąć, że pręt może ślizgać się bez tarcia oraz, że opór pręta i szyn można pominąć.
22. Na rysunku przedstawiono drewniany walec o masie $m=0.25$ kg, promieniu R i długości $l=0.1$ m. Na walcu nawinięte jest $N=10$ zwojów drutu w ten sposób, że oś walca leży w płaszczyźnie zwojów. Jaki najmniejszy prąd musi płynąć przez obwód, aby walec nie toczył się w dół, jeżeli umieścimy go na pochyłej płaszczyźnie tworzącej z poziomem kąt θ , w skierowanym pionowo do góry polu magnetycznym o indukcji 0.5 T. Zakładamy, że płaszczyzna zwojów jest równoległa do płaszczyzny, na której umieszczamy walec.

23. Obliczyć maksymalną wartość strumienia przenikającego cewkę zawierającą $z=100$ zwojów, jeśli po odłączeniu jej od źródła o napięciu $U_0=110$ V i zwarcie jej końcówek natężenie prądu płynącego przez cewkę zmalało e -krotnie po czasie $\tau=0.3$ s.
24. Sformułować i przedyskutować równania Maxwella.
Jakie prawa fizyczne one wyrażają?
Jakie wnioski dotyczące tych pól wynikają z otrzymanych równań, gdy:
a) pola elektryczne i magnetyczne nie zależą od czasu,
b) nie ma w przestrzeni prądów ani ładunków elektrycznych?
25. Indukcja magnetyczna wewnątrz nieskończenie długiego pręta stalowego o promieniu $R=2$ cm wzrasta ze stałą szybkością $dB/dt=2$ T/s. Obliczyć natężenie pola elektrycznego powstającego w odległości $r=5$ cm od osi przewodu, przyjmując, że pola magnetycznego na zewnątrz pręta nie ma. Obliczyć rotację E w tym punkcie oraz w punkcie znajdującym się wewnątrz przewodu przy założeniu, że pole magnetyczne wewnątrz pręta jest jednorodne.
26. Kondensator płaski o kołowych okładkach ładowany jest ze stałą szybkością dE/dt . Podać wyrażenie na indukowane pole magnetyczne dla różnych odległości r . Obliczyć prąd przesunięcia. (patrz - Resnick, Halliday, t.2 rozdz.40)

Układy drgające

1. Kondensator o pojemności C naładowany jest do napięcia 50 V . W pewnej chwili baterię ładującą odłączamy, a zamiast niej równolegle dołączamy do kondensatora cewkę o indukcyjności 10 mH . W tak utworzonym obwodzie pojawia się drgania. Oblicz maksymalny prąd w cewce.
2. Znaleźć wyrażenia na $q(t)$ w obwodzie LRC. Po jakim czasie nastąpi zmniejszenie amplitudy oscylacji do połowy, jeżeli $L=1\text{mH}$, $C=1\mu\text{F}$, $r=0.1\Omega$.

Układy prądu przemiennego

1. Wartość chwilowa siły elektromotorycznej prądu sinusoidalnego dla fazy $\pi/6$ wynosi 120 V . Jaka jest amplituda i wartość skuteczna SEM?
2. Cewkę indukcyjną i opornik o oporze $110\ \Omega$ podłączono równolegle do sieci sinusoidalnego prądu przemiennego o częstotliwości 50 Hz . Znaleźć indukcyjność cewki, jeżeli płynie w niej prąd o natężeniu 0.5 A , a natężenie prądu w oporze wynosi 2 A .
3. Transformator podwyższa napięcie 220 V do wartości 1500 V . W uzwojeniu wtórnym płynie prąd o natężeniu 0.2 A . Obliczyć natężenie prądu płynącego w uzwojeniu pierwotnym, jeżeli sprawność transformatora wynosi 96% .
4. Do transmisji programu radiowego stosuje się transformator obniżający napięcie z 480 V do 30 V . Wyznaczyć moc pobierana przez transformator, jeżeli jego współczynnik sprawności wynosi 95% i przyłączonych jest do niego 100 głośników, a przez każdy z nich płynie prąd o natężeniu 8 mA .
5. Znaleźć opór wtórnego uzwojenia transformatora o przekładni $k=10$, jeżeli po włączeniu pierwotnego uzwojenia do sieci o napięciu 120 V , w uzwojeniu wtórnym płynie prąd o natężeniu 5 A , a napięcie na uzwojeniu wtórnym wynosi 6 V . Staty energii w uzwojeniu pierwotnym zaniedbać.
6. Obwód drgający składa się z kondensatora o pojemności 1 pF oraz cewki o współczynniku samoindukcji $1\ \mu\text{H}$. Jaki jest okres, częstotliwość i częstość oscylacji w obwodzie? Jaka jest długość fali elektromagnetycznej wypromieniowanej przez ten układ i z jakiego pasma pochodzi?
7. Obwód składa się z połączonych szeregowo: oporu $10\ \Omega$, cewki o współczynniku samoindukcji 1 H i kondensatora o pojemności $10\ \mu\text{F}$. Przy jakiej częstości napięcia zasilającego wystąpi rezonans, a przy jakiej prąd w obwodzie wyniesie połowę wartości maksymalnej?
8. Gdy obwód drgający o pojemności $C_1=10^{-6}\text{ F}$ jest pobudzany z częstotliwością $\nu_1=500\text{ Hz}$ występuje w nim rezonans. Obliczyć pojemność, jaką trzeba włączyć do obwodu, aby rezonans występował przy częstotliwości $\nu_2=100\text{ Hz}$.
9. Obwód odbiornika jest zbudowany z cewki o indukcyjności $L=0.025\text{ mH}$ i kondensatora o zmiennej pojemności. Jaką pojemność należy dobrać, aby odebrać fale radiowe o długości $\lambda=300\text{ m}$.
10. W obwodzie LC natężenie prądu I i ładunek Q zmieniają się harmonicznie w czasie z tą samą częstotliwością, równą częstotliwości rezonansowej obwodu. Obliczyć względne przesunięcie fazowe ϕ , natężenie prądu I oraz napięcie U na okładkach kondensatora.
11. Przy jakiej częstotliwości napięcia harmonicznego o amplitudzie $U_0=2\text{ V}$ pobudzającego drgania w obwodzie złożonym z kondensatora $C=10\text{ nF}$, cewki $L=0.1\text{ mH}$ amplitudy napięć na kondensatorze i cewce osiągną wartości największe? Obliczyć wartości tych amplitud.
12. Natężenie pola elektrycznego płaskiej, harmonicznego fali elektromagnetycznej rozchodzącej się w próżni, dane jest wzorami:

$$E_x = 10^2 \sin \left[3 \cdot 10^6 \pi (z - 3 \cdot 10^8 t) \right] \text{ [V/m]},$$

$$E_y = E_z = 0.$$

- a) Obliczyć dla tej fali: prędkość fazową, długość, częstotliwość, okres i amplitudę oraz określić jej polaryzację,
- b) Znaleźć postać natężenia pola magnetycznego tej fali.